

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2008-1-34 (Muafiyet)  
Karar Sayısı : 08-39/519-192  
Karar Tarihi : 12.6.2008

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

10

**Başkan** : Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI  
**Üyeler** : M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN,  
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

**B. RAPORTÖRLER:** Emin Cenk GÜLERGÜN, Cumhur Atalay HATİPOĞLU,  
Fatma ATAÇ

**C. BİLDİRİMDE  
BULUNAN**

20

: EastPharma S.a.r.l.  
Temsilcisi Av. Seda KISA  
Halkalı Merkez Mah., Basın Ekspres Cad., No:1  
34303 Küçükçekmece- İstanbul

**D. TARAFLAR**

: - EastPharma S.a.r.l.  
5, rue Guillaume Kroll L-1982, LÜKSEMBURG  
- F. Hoffmann-La Roche Ltd.  
Grenzacherstrasse 124, 4058 Basel, İSVİÇRE

**E. DOSYA KONUSU:** F. Hoffmann - La Roche Ltd.'in sahip olduğu beşeri ilaçların  
EastPharma S.a.r.l.'a münhasıran lisanslanması işlemine menfi tespit belgesi  
verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

30

**F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 28.3.2008 tarih, 1935 sayı ile giren ve  
eksiklikleri en son 15.5.2008 tarih ve 3046 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine 4054  
sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. maddeleri ile 2002/2 sayılı  
Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin ilgili hükümleri uyarınca yapılan  
inceleme sonucunda düzenlenen 6.6.2008 tarih, 2008-1-34/Öİ-08-ECG sayılı Muafiyet  
Ön İnceleme Raporu, 6.6.2008 tarih, REK.0.05.00.00-130/81 sayılı Başkanlık önergesi  
ile 08-39 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

**G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Eastpharma S.a.r.l. ile F. Hoffmann-La Roche Ltd. arasında imzalanan "Lisans ve Tedarik Sözleşmesi (Sözleşme)"ne 12. ve 20. maddelerinde yer alan hükümler nedeniyle menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı,
- tarafların ilgili ürün pazarlarından bazılarında üretim seviyesinde rakip olması nedeniyle Sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığı,
- ancak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılaması nedeniyle Sözleşmeye bireysel muafiyet tanınması gerektiği

ifade edilmektedir.

50 **H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

**H.1. Taraflar**

**H.1.1. EastPharma S.a.r.l. (EP Sarl)**

Bütünöyle Eastpharma Ltd. (EP Ltd.) tarafından kontrol edilen EP Sarl, Türkiye'de EastPharma İlaç Üretim Pazarlama San. ve Tic. A. Ş. (EP İlaç), Deva Holding A. Ş. (Deva), Saba İlaç San. ve Tic. A. Ş. (Saba)'yi kontrol etmektedir. EP İlaç'ın herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Bildirim konusu sözleşme ile EP Sarl münhasır lisans sahibi olacak olmakla birlikte, işlem sonucunda ilgili ürünler Deva ve Saba tarafından pazarlanacaktır.

60 Deva, iştirakleri vasıtasıyla; veteriner ilacı, deterjan, kolonya ve kozmetik ürünlerinin yanı sıra tıbbi ampullerin de üretimini gerçekleştirmektedir. 24.1.1967'de kurulan Saba ise, beşeri ilaçların fason üretimi ve pazarlanması faaliyetinde bulunmaktadır.

**H.1.2. F. Hoffmann-La Roche Ltd. (Roche)**

İsviçre kanunlarına göre kurulmuş olan Roche; her türlü kimyevi beşeri ilaç ve ilaç etkin maddesi, güzellik müstahzaratı, veteriner, zirai mücadele ve ilaçlama mamulleri, yem vitaminleri, besin esansları ve gübreleme maddelerinin üretimi ve pazarlanması faaliyetlerini yürütmektedir.

70 Roche, Türkiye'deki faaliyetlerini Roche Müstahzarları San. A. Ş. (Roche İst.) vasıtasıyla ifa etmektedir. Diğer bir grup şirketi olan Roche Diagnostic Sistemleri Ticaret A. Ş.'nin faaliyet alanı ise diagnostik ürünlerin üretimi ve satışı üzerine olup çoğunluk hissesi Roche Finanz AG'ye aittir.

**H.2. İlgili Pazar**

**H.2.1. İlgili Ürün Pazarı**

80 Başvuru konusu işlemin etkilediği ilgili ürün pazarlarının belirlenebilmesi için öncelikle sözü edilen ilaçların hangi ürünlerle ikame edilebilir olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir. İlaç sektöründeki ürünlerin ikame edilebilirliği büyük ölçüde ilaçların endikasyonlarına (kullanım amaçlarına) göre belirlenmektedir. İlaçların -genellikle kullanım amaçlarına göre- sınıflandırılmış hali, European Pharmaceutical Marketing Association (EphMRA)'nın Anatomik Tedavi Sınıflandırması (Anatomic Therapeutic Classification-ATC) ile ortaya çıkmaktadır. Bu sınıflandırma ilaçları, etki ettiği sistem (sindirim sistemi, sinir sistemi gibi) veya organa göre 16 anatomik gruba ve her bir grubu da 4 kademeye ayırmaktadır. En geniş kapsamı ATC-1, en dar kapsamı ise ATC-4 oluşturmaktadır. Buna göre, aynı kullanım amacına sahip olan ilaçlar aynı ATC-3 sınıfı altında bulunmakta olup bu ilaçlar büyük ölçüde birbirinin yerine kullanılabilir. Ancak ATC-3, ilaçlar arasındaki ikame ilişkisini her zaman yeterince gösteremeyebilmektedir. Bu nedenle, ilaç sektörüne yönelik rekabet hukuku incelemelerinde, ilgili ürün pazarı tanımları bakımından olay bazında farklı değerlendirmeler yapılabilen ve ATC-3 sınıflaması başlangıç noktası olarak kabul edilmekle birlikte bundan daha dar veya daha geniş pazarlar tanımlanabilmektedir.

90 Roche ile EP Sarl arasında 19.3.2008 tarihinde imzalanan Lisans ve Tedarik Sözleşmesi (sözleşme)'ne göre Roche; Anexate, Dilatrend, Madopar, Dormicum, Rocaltrol, Rocephin, Rivotril, Inhibace ve Inhibace Plus markalı beşeri ilaçlarının

100 ruhsatlanması, dağıtılması, pazarlanması, ithal edilmesi ve satılması için gerekli olan münhasır haklar ve know-how için EP Sarl'a lisans verecektir. Başvuru konusu işlemin etki doğuracağı ilgili ürün pazarlarının belirlenebilmesi için öncelikle, söz konusu 9 ilacın hangi ATC-3 gruplarında yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 1: Roche İlaçlarının Yer Aldığı ATC-3 Grupları

Roche İlaçları	ATC-3
Anexate	N07X (Diğer Merkezi Sinir Sistemi İlaçları)
Dilatrend	C07A (Beta Blokörler)
Madopar	N04A (Parkinson Tedavisi)
Dormicum	N01A (Genel Anestetikler)
Rocaltrol	A11C (Vitamin A & D İçeren Kombinasyonlar)
Rocephin	J01D (Sefalosporinler ve kombinasyonları)
Rivotril	N03A (Epilepsi Tedavi İlaçları)
Inhibace	C09A (Ace İnhibitörleri)
Inhibace Plus	C09B (Ace İnhibitör Kombinasyonları)

110 Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere, sözleşme konusu ilaçlar 9 ayrı ATC-3 grubunda yer almaktadır. İşbu dosyada ilgili ürün pazarı tanımları bakımından alt ayrımlara gidilmesinin (örneğin, ilgili ürün pazarlarının ATC-4 bazında tanımlanmasının) bildirim konusu işleme ilişkin değerlendirmeler bakımından bir farklılık yaratmayacağı tespit edilmiştir.

120 AB Komisyonunun ilaç sektöründeki bazı yoğunlaşma işlemleri hakkındaki kararlarında C07A, N01A, N04A, N03A ve J01D sınıfları ilgili ürün pazarları olarak belirlenmiş ve daha dar pazar tanımlamalarına gerek görülmemiştir. Başka bir Komisyon kararında, C09A ve C09B sınıfı ilaçların aynı pazarda mı yoksa ayrı pazarlarda mı yer alması gerektiği üzerinde durulmuş, ancak bu iki sınıftaki ilaçların daha dar pazarlara ayrılmasının gerekip gerekmediği irdelenmemiştir. Bu nedenlerle, bildirim konusu işlem özelinde ve taraflarca sağlanan bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarları aşağıda sayılan ATC-3 grubu ilaçların oluşturduğu pazarlar şeklinde tanımlanmıştır:

130 **N07X Pazarı:** Merkezi sinir sistemindeki belirli hastalıklar dışında kalan rahatsızlıklarda kullanılan ilaçların bulunduğu bu pazarda, Roche'nin ürünü Anexate olup Deva ve Saba'nın herhangi bir ürünü bulunmamaktadır.

**C07A Pazarı:** Hızlı kalp atışına yol açabilen sempatik sinir sisteminin belli etkilerini bloke ederek kalbin yükünü azaltan ve beta blokör adı verilen ilaçlardan oluşmaktadır. Bu pazarda, Roche'nin Dilatrend adlı ilacı bulunmaktayken, Deva ve Saba'nın herhangi bir ürünü yoktur.

140 **N04A Pazarı:** Beyindeki bazı özel hücrelerin seçici olarak ölmesi ile ortaya çıkan bir hastalık olan Parkinson hastalığının tedavisinde kullanılan ilaçlardan oluşan bu pazarda, Roche'nin Madopar adlı ilacı yer almaktadır. Deva ve Saba'nın bu pazarda ürünü bulunmamaktadır.

**N01A Pazarı:** Genel anestetiklerin bulunduğu bu pazarda, Roche Dormicum adlı ilacı ile faaliyet göstermektedir. Deva ve Saba'nın bu pazarda ürünü yoktur.

**A11C Pazarı:** A ve D vitamini içeren kombinasyon ilaçların bulunduğu bu pazarda Roche Rocaltrol, Deva ise Devit D3 adlı ürünleri ile faaliyet göstermektedir.

**J01D Pazarı:** Bu pazarda sefalosporin içeren antibiyotiklerin yer almaktadır. Roche'nin bu pazardaki ürünü Rocephin, Deva'nın ürünleri ise Cefaks, Cezol, Deforan ve Desefin'dir.

### 05-01/3-3

150 **N03A Pazarı:** Epilepsi tedavisinde kullanılan ilaçlar bu pazarda yer almaktadır. Roche'nin bu pazardaki ürünü Rivotril iken, Deva ve Saba'nın herhangi bir ilacı bulunmamaktadır.

**C09A Pazarı:** Ace (anjyotansin dönüştürücü enzim) inhibitörlerini içeren ve tansiyon tedavisinde kullanılan ürünler bu pazarda yer almaktadır. Roche'nin bu pazardaki ürünü Inhibace iken, Deva'nın ürünleri Vasolapril ve Kaptoril, Saba'nınki ise Enalap'tır.

**C09B Pazarı:** Ace inhibitörlerini içeren ve hipertansiyon tedavisinde kullanılan ürünler bu pazarda yer almaktadır. Roche'nin bu pazardaki ürünü Inhibace Plus iken, Deva ve Saba'nın herhangi bir ürünü bulunmamaktadır.

### H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

160 İlgili coğrafi pazar "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak kabul edilmiştir.

### H.3. Değerlendirme

Başvuru konusu sözleşmeye öncelikle 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesi, bunun mümkün olmaması halinde 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında muafiyet verilmesi talep edilmektedir.

170 Sözleşme ile Roche'ye ait bazı ürünler (Anexate, Dilatrend, Madopar, Dormicum, Rocaltrol, Rocephin, Rivotril, Inhibace, Inhibace Plus) iki gruba ayrılmıştır. Buna göre; Lisans Veren (Roche), Lisans Alana (EP Sarl);

- Kategori 1 (Anexate, Dilatrend, Madopar, Dormicum, Rocaltrol, Rocephin)'in tescili, dağıtımı, pazarlaması, ithal edilip satılması için münhasıran,
- Kategori 2 (Madopar, Rivotril, Inhibace, Inhibace Plus)'nin ise bunlara ek olarak üretimi için münhasır olmayan surette

180 know-how'ın kullanma hakkını devredecektir. Böylece Lisans Alan, Türkiye'de sözleşme konusu ürünlerin tek yetkili dağıtıcısı olacaktır. EP Sarl, sözleşme çerçevesinde kullanma haklarını devraldığı sınai mülkiyet haklarını Türkiye'deki bağlı şirketleri olan Deva ve Saba'ya alt lisanslama yapmak suretiyle kullanacaktır. Bu bağlamda anlaşma konusu ürünlerden Rocephin için Saba; diğer ürünler için de Deva yetkili kılınmıştır.

Sözleşmenin süresine ilişkin hükümleri incelendiğinde, 5 yıllık bir başlangıç süresi öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Ancak başlangıç süresi sonunda Lisans Alana sözleşmeyi 3 yıl için uzatma hakkı tanınmaktadır. Ayrıca Lisans Alanın uzatma hakkını kullanması halinde, sürenin sona ermesinden veya herhangi bir süre bitiminden 6 ay öncesinde sona erdirilmez ise, sözleşme 2 yıl süre ile uzatılmış sayılacaktır.

190 Sözleşmenin "Ürünlerin Tedariki" başlıklı 7. maddesi kapsamında Lisans Alan, sözleşme konusu ürünleri Lisans Veren veya onun tayin edeceği bir tedarikçiden sağlayacaktır. Üretim yapılması halinde üretilecek ürünlerin etkin maddeleri de Lisans Veren veya onun tayin edeceği bağlı şirketlerinden temin edilecektir. Ayrıca ürünlere özel olan bütün materyaller yalnızca ilgili ürünler için kullanılacaktır. Yine 11. maddeye göre Lisans Veren, Lisans Alana ait üretim yapılacak tesisleri kontrol etme, üretilen ürünlere ilişkin numuneleri tetkik etme, üretim ve analitik kayıtları inceleme hakkına sahip olacaktır. Söz konusu düzenlemelerin Lisans Veren'in sahip olduğu ticari itibarın korunması bakımından gerekli olduğu ve 4054 sayılı Kanun bağlamında ihlal teşkil etmediği anlaşılmaktadır.

200 Öte yandan, halihazırda tarafların her ikisinin de ürünlerinin bulunduğu ve buna bağlı olarak faaliyetlerinin çakıştığı A11C, J01D ve C09A ATC-3 sınıflarında Roche'nin ürünlerinin Deva ve Saba tarafından satılacak olması sonucunda tedarikçi sayısı azalmış olacaktır. Ayrıca sözleşmenin "Menfaat Çatışması" başlıklı 20. maddesine göre, taraflar sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren 5 yıllık bir süre için Türkiye'de rakip ürünlerin tanıtımı, satışı ve pazarlanması faaliyetlerinde bulunmayacaktır. Bu nedenlerle, sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu ve menfi tespit belgesi alamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

210 Menfi tespit alamayacağı belirlenen sözleşme, 2002/2 ve 2008/2 sayılı Dikey Anlaşmalara ve Teknoloji Transferi Anlaşmalarına ilişkin Grup Muafiyeti Tebliği karşısında değerlendirilmiştir.

220 2008/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesi, "*Lisans verenin lisans alana lisansı verilen teknolojiyi anlaşma konusu ürünlerin üretimi için kullanma izni verdiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamındaki teknoloji transferi anlaşmaları bu Tebliğ kapsamındadır.*" şeklindedir. Sözleşmede Kategori 2 adı altında sınıflandırılmış olan ürünlerin üretimine ilişkin düzenlemeler bulunduğundan, sözleşmenin 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında olup olmadığı incelenmiştir. Ancak sözleşme uyarınca Lisans Alana, bu ürünleri üretme yetkisi, belirli koşulların sağlanması halinde verilecektir. Öncelikle Lisans Alan, sözleşme konusu ürünlerin ruhsatlarını devralmasından itibaren 6-9 aylık bir süre sonra üretim faaliyetine başlayabilecektir. Bunun yanında üretim yapılacak tesisin Lisans Veren tarafından onaylanması gerekmektedir. Dolayısıyla; başlaması belirli koşulların gerçekleşmesine bağlı olan üretim faaliyeti bakımından, sözleşmenin 2008/2 sayılı Tebliğ karşısında kesin olarak değerlendirilmesi bu aşamada mümkün değildir. Bununla birlikte, üretim faaliyetine başlanması durumunda ve o tarih itibarıyla 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5/3. maddesinde belirtilen pazar payı eşliğinin aşılması koşuluyla, sözleşmenin grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran sınırlamaları içermediği belirtilmelidir.

230 Sözleşme hükümlerine göre Lisans Alan kendi satış fiyatını serbestçe belirleyebilecektir (Madde 6/2-a). Sözleşmede, pazar veya müşteri paylaşımı niteliğinde herhangi bir hüküm bulunmamaktadır (Madde 6/2-c). Bununla birlikte Lisans Alanın, sözleşme süresince Türkiye pazarının talebini karşılamak için yeterli miktarda ürünü imal etmek ve paketlemeye yetecek kadar kapasiteye sahip olması gerekmektedir. Ancak söz konusu düzenlemenin makul bir gerekçesinin bulunduğu ve sözleşmeyi Tebliğ dışına çıkaran üretim ve satış miktarının sınırlanması niteliğinde olmadığı değerlendirilmiştir (Madde 6/2-b).

240 2002/2 sayılı Tebliğ bakımından yapılacak değerlendirmelerde ilk dikkat edilmesi gereken husus; sözleşmenin belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılmış olmasıdır. Bildirim konusu işlem kapsamında sözleşme konusu ürünlerin Lisans Alan tarafından Lisans Verenden alınıp yeniden satışı söz konusudur. Ancak 2002/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin beşinci fıkrasında "*Rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar, bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz. Ancak sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi değil dağıtıcısı olduğu dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanır.*" hükmü bulunmaktadır. Dosyada yer alan bilgilerden; EP Sarl'ın Türkiye'deki bağlı şirketi olan Deva'nın A11C, J01D, C09A ilgili ürün pazarlarında ve yine Saba'nın C09A ilgili ürün pazarında faaliyette bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca yukarıda yer alan

250 hükmün devamındaki istisna cümlesinin de, taraflardan her ikisinin de üretim seviyesinde rakip olması nedeniyle sağlanmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, halihazırda anlaşma konusu ürünlerden bazılarında rakip olan taraflar arasında yapıldığından, sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında Kanun'un 4. maddesi uygulamasından muaf tutulamayacağı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ'in öngördüğü muafiyetten yararlanmaması nedeniyle; sözleşme hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların sağlanıp sağlanmadığı aşağıda ele alınmıştır:

260 • **Malların Üretim veya Dağıtım ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması**

Bentte kastedilen ekonomik fayda veya menfaatin, sadece teşebbüslerin kendi açılarından sağlayacakları menfaat veya kazanç şeklinde değil, aynı zamanda bunların ekonomiye yapacakları somut katkı şeklinde anlaşılması gerekmektedir. Üretim veya dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, mal arzının artırılması ve devamlılığının sağlanması, yeni piyasalara girişlerin kolaylaştırılması, kalitenin artırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi haller ekonomik yararın sağlandığı hususunda yeterli görülmektedir.

270 Sözleşmeye göre, Roche'ye ait bulunan belirli ürünlerin Türkiye'de dağıtım ve satışı münhasıran EP Sarl'ın bağlı şirketleri olan Deva ve Saba vasıtasıyla gerçekleştirilecektir. Sözleşme sonrasında Deva'ya transfer olacak Roche bünyesindeki söz konusu faaliyetlerin icrasında görevli kadroya ilave olarak 80 kişinin eklenmesi planlanmaktadır. Dağıtım ağı bu şekilde kuvvetlendirilecektir.

İlaç sektörünün büyük miktarda ar-ge ve pazarlama maliyetlerine dayalı yapısı dikkate alındığında yerli ilaç üreticilerinin pazara giriş için lisans anlaşmaları ve ortak pazarlama anlaşmaları yapma yoluna gitmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Bu ilişki sayesinde ileride üretim yapma imkanı sağlanabilmektedir. Nitekim ithalat, dağıtım, pazarlama ve satış faaliyetleri bakımından muafiyet değerlendirmesine tabi tutulan sözleşmenin belirli koşulların sağlanması halinde ve ileri bir tarihte gerçekleştirilmesi öngörülen üretim için know-how kullanma devrine ilişkin hükümleri bulunmaktadır. Sözleşme ile pazara giriş yapan Lisans Alan firma gelecekte yeni ürünler geliştirmek bakımından gereken maliyetlere katlanabilecektir. Bunun da yeni ürün ve üretim teknikleri geliştirme ve arz çeşitliliğinin sağlanması boyutu bulunmaktadır.

280 • **Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması**

290 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmaya muafiyet tanınabilmesi için aranan ikinci koşul, yukarıda ifade edilen ekonomik iyileşme veya gelişmelerden tüketicilerin de faydalandırılmasıdır. Bir başka deyişle, iyileşme veya gelişme sağladığı söylenebilecek olan bir anlaşma, bu yararı tüketicilere yansıtmadığı sürece muafiyetten faydalanamayacaktır. Kanun'un 5. maddesinin gerekçesinde konuyla ilgili şu açıklama bulunmaktadır: *"Bu yararlı etkinin tüketiciye yansımayaarak, sadece firma karları olarak kalması halinde muafiyet uygulanamayacaktır. Ortaya çıkan yarardan tüketicinin adil bir pay alması suretiyle Rekabet Hukukunun sosyal yönü de ortaya çıkacaktır."*

300 Tüketicilere yansıtılabilecek yararlardan akla ilk geleni, fiyatlarda sağlanacak düşüşlerdir. Bunun dışında kalitenin ve ürün çeşitliliğinin artırılması, yeni mal veya hizmetlerin sunulması, mal veya hizmet arzında devamlılığının sağlanması gibi başkaca ekonomik faydalar da, tüketicilerin elde edeceği menfaatler kapsamında değerlendirilebilecektir.

Bildirim konusu sözleşme kapsamında belirli ürünlere ilişkin sınai mülkiyet haklarının kullanım haklarının devri planlanmaktadır. Sözleşmede öngörülen belirli dönemlerin bitiminden 6 ay önce yazılı ihbar yapmak suretiyle sözleşmenin sona erdirilmesi mümkündür. Bu nedenle sözleşmenin devamını sağlamaya çalışan Lisans Alan tarafın elinden gelen çabayı sarf etmesi beklenecektir. Bu bağlamda Lisans Alan "ülke gereksinimlerini en az 2 ay süreyle karşılamaya yetecek kadar ürün stoku bulundurma" gibi taahhütlerde bulunmaktadır. Bu taahhütlerin yer aldığı sözleşme hükümlerinin, nihai olarak tüketicilerin de lehine olan düzenlemeleri içerdiği değerlendirilmiştir.

- **İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması**

Lisans Alan ve Lisans Veren her ikisinin de ürününün bulunduğu ATC-3 sınıflarında, tarafların pazar paylarının rekabeti ciddi düzeyde etkileyebilecek kadar yüksek olmadığı, buna bağlı olarak da Roche'nin bu pazarın satış aşamasından sözleşme süresince faaliyet göstermeyecek olmasının ilgili piyasanın önemli bölümünde rekabetin ortadan kalkması sonucunu doğurmayacağı anlaşılmaktadır. Kaldı ki, ilgili pazarlarda taraflar dışında çok sayıda tedarikçinin bulunduğu ve bunların Lisans Alan üzerinde rekabetçi baskı yaratacağı açıktır.

- **Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması**

Tüketicilere yansıtılan ekonomik gelişme veya iyileştirmenin elde edilmesinde rekabeti daha az sınırlayan bir yöntem mevcut ise, söz konusu anlaşmaya muafiyet tanınması mümkün değildir. Diğer bir deyişle, sınırlayıcı hükümler olmaksızın veya bu hükümler yumuşatılarak anlaşmadan beklenen faydanın elde edilmesi mümkün ise, o takdirde muafiyet verilmesi söz konusu olmayacaktır. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (d) bendi; (a) bendinde sözü edilen gelişme veya iyileşmeden (b) bendine göre tüketicinin yararlanması durumunda, sağlanan bu yararlar getirilen rekabet sınırlaması arasında bir denge olmasını ve bu yararın sağlanabilmesi için söz konusu rekabet sınırlamasının zorunlu olmasını gerektirmektedir.

Sözleşme konusu ürünlerin ait olduğu ilgili ürün pazarlarından üçünde tarafların her ikisinin de faaliyetinin olduğu yukarıda ifade edilmişti. Ancak söz konusu ürünlerde toplam pazar paylarının rekabetin sınırlanmasına yol açacak düzeyde olmadığı değerlendirilmesinin yanı sıra, Lisans Veren yine oldukça düşük pazar paylarına sahip olduğu diğer ürünler dikkate alındığında, rekabetin (a) ve (b) bentlerinde açıklanan amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmadığı anlaşılmaktadır.

## I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Eastpharma S.a.r.l. ile F. Hoffmann-La Roche Ltd. arasında imzalanan "Lisans ve Tedarik Sözleşmesi"ne 12. ve 20. maddelerinde yer alan hükümler nedeniyle

**05-01/3-3**

350

4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2. Bildirim konusu sözleşmenin, tarafların ilgili ürün pazarlarından bazılarında üretim seviyesinde rakip olması nedeniyle 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olmadığına,
3. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılaması nedeniyle, bildirim konusu sözleşmeye bireysel muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.